

ter og gode saker som de kan bære på ryggen, dertil mynt i lommen, så om de måtte ønske det, kan de hver natt ta inn i en hytte, et hotell eller en bondegård, hvor der står et varmt værelse, en god seng og kraftig fjellkost til disposisjon. Når de så vil bruke den nødvendige forsiktighet og en uundgåelig ulykke ikke er ute, da vil turistferdene forløpe og ende i bare romantikk.

Den gamle Herjedalsvei er etter min mening altfor lite påaktet som turistrute. Og jeg skal derfor til slutning beskrive den litt nøiere fra østre ende av Vigelsjøen og syd- og østover. Man kan derfra velge to ruter: enten svinger man sydover, over Trongskåra og ned til Hydkroken gård, hvortil ca. 3 mil fra Stugudal. Fra Hydkroken kan man så enten ta nedover Hyllingsdalen til Brekkebygden (ca. 1 mil), eller man kan ta over fjellet til Fjellnes i Malmagen (ca. 1½ mil). Eller man kan fra østenden av Vigelsjøen fortsette den gamle Herjedalsvei østover mot Hydda, over denne elv og opunder Haftorstøt, som passerer på sydvestre side, så ned til Ljusnadalforet og nedover dette på østre side ned mot gården Klinken — nu ubebodd —, hvor man skrår over til vestre side og følger den til Ramunberget, som er første bebyggede gård man når. Dit er det ca. 4½ mil fra Stugudal. Fra Ramunberget ca. ½ mil til Bruksvollane. Eller man kan også fra Haftorstøt svinge mot syd, op i Grøndalen, hvor der bor to velstående samefamilier.

Hvis du så går disse gamle ferdssveier, kan du da til litt adspredelse i programmet la fantasiens vinger føre dig tilbake til svunne tiders folk og ferder.

TAUTRA

AV NATHALIE TVERDAHL

De fleste turister som kommer til Trondhjem vet å finne veien til Fjellseter og Lerfossen, eller de kjører rundt Bynesset; men ytterst få har greie på at der et par mil nordfor Trondhjem ligger en eiendommelig ø, som det for de fleste vilde være en opplevelse å besøke. Allikevel vet de fleste at øen eksisterer, fra historien kjener de navnet Tautra og vet at der er ruiner av et gammelt kloster; men at øen også har navnet «Trondhjemsfjordens perle», og selv uten ruiner er et besøk verd, det aner ikke mange. Tautra er skilt fra Frosta ved et 2 km. bredt sund, det er ganske grundt og ved fjære sjø er det vanskelig å passere for dampere; men de lokalkjente småbåter går ofte freidig frem etter sine kjente merker.

Tautra har 2 havner, Nordhavna og Sørhavna. I Sørhavna vil man om sommeren ofte finne størsteparten av Trondhjems lystseilerflåte, for her har seilerne sin prektige hytte, i Nordhavna finner man flere av øens fiskerbåter liggende, en prektig badestrand hører også til de herligheter som man ellers ofte leter forgjeves etter i Trondhjemsfjorden.

Øen er bare en halvmil lang og delt i 2 — Nordøia og Sørøia — som er forbundet ved et lavt eide. Sørøia er den største og laveste, og her finner man ikke bare Tautras men hele Frostas største bruk.

Jordene er av den sort som riktig fryder en landmanns øie, men man finner også svære asketrær, villapal, asp og asal — som fryder turistens øie. Man finner også ville akeleier og andre blomster, som sannsynligvis skriver sig fra den tid da munkene fra mildere sydens land fikk sine hjemlige planter til å vokse i Tautras jord.

Til Stor-Tautra gård hører også et større skogareal, hvor man

Klosterkirken på Tautra.

Schrøder fot.

Utsikt fra Frosta mot Tautra.

Schrøder fot.

finner ganske svært tømmer, og når man går omkring under de svære kroner på den fine bunn av mose og gress kan man rent glemme at man befinner sig på en ganske liten ø. Man finner også enerkjerr hvor de kjente utgangerfår — Tautersauene — holder til.

Nordøia er mindre, men mere bergfull, og sagnet forteller at fra det vestligste punkt — Kviningen — har en gang en munk styrtet sig i sjøen. På Nordøia er det man finner ruinen. Det er ikke meget som nu står igjen av det fordums sikkert store anlegg, en del av kirken, ellers er alt gjemt av jorden.

Når man kommer op bakken og gjennom Jonas Gunnarsons tun dukker ruinen plutselig op mellem asketrærne. Hovedinngangen er delvis bevaret og man kan derfor ennu komme inn den vei hvor legfolk i gamle dager andektig gikk inn for å høre messen, og selv om kirken nu har himlen til tak og bare nordveggen bevaret til over vindushøide så gripes man av den fine fredfylte stemning som den dag idag hviler over ruinen.

Hvordan kirken har sett ut er det ikke godt å vite idag, men av det man kjenner fra andre av Cistersiensenes kirker og fra det man kan lese av de stener som ennu står igjen, kan man drage noen slutninger. Noen rik utsmykning av kirkene tillot ordenens regler ikke. Over alteret et krusifiks, i vinduene noen farvede innlegg — ikke egentlige glassmalerier —, på gulvet farvede fliser. Man har på en av gårdene funnet ca. 20 fliser, dels rødbrune, dels grønne, som uten tvil skrev sig fra klosteret. Men av vinduenes form og plass kan man se at lyset har falt godt og vakkert inn og gjort interiøret lyst og vennlig.

Står man her en vakker sommerdag og hører vinden suse i askenes kroner, kan man undres på hvad trærne kunde fortelle om de kunde snakke vårt sprog eller — om stenene kunde tale! På mange av stenene ser man at de er brukt før, hvad enten i den første klosterkirke — klosteret blev innviet 1207 og brente i 1251 — eller andre steder. I alle fall har de sett mennesker komme og gå, komme og forsvinne for til sist ikke å vise sig mere innenfor kirkens murer. Men århundrene går og jordene ligger der og nye mennesker vandrer til kirken til den til slutt synker i grus; men

ennu står noen av de stener, som flittige og fromme hender føiet sammen for 700 år siden.

Siste sommer satte Frosta dampskibsselskap igang søndagsturer med anløp av Tautra, Frosta og Steinviksholm, og de tilreisende som benyttet sig av disse turer drog sikkerlig hjem et minne rikere enn de kom.